

ALKON KONSERNI-LUONNE KOROSTUU

Alko selkeyttää ja hajauttaa organisaatiotaan vuoden 1992 alusta lukien. Hallintoneuvoston 19.9.1991 hyväksymän suunnitelman mukaan konsernin liiketoiminta jaetaan kolmeen erilliseen ryhmään, joihin suuri osa nykyisen keskuhallinnon henkilöstöstä hajautetaan. Tavoitteena on toiminnan tehostaminen ja taloudellisuuden lisääminen, yhtiön alkoholipoliittisten velvoitteiden rajoissa. Tehokkuuden ja taloudellisuuden lisäämistä vaatii osaltaan Euroopan yhdenmiskehitys, joka tuo kovene-

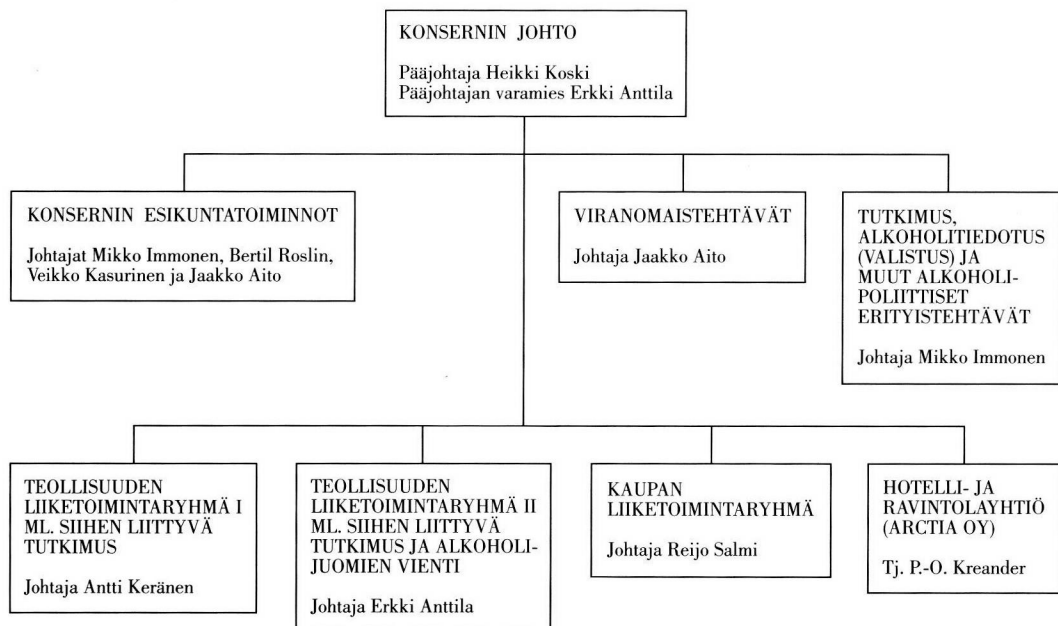
van kilpailun ja erilaisia muutospaineita myös Alkolle, todetaan hallintoneuvostolle tehdyn ehdotuksen perusteluissa.

Alko-konsernin uusi rakenne ja johtajien vastualueet ilmenevät oheisesta kaaviosta. Liiketoimintaryhmät eivät merkitse toimintojen varsinaista yhtiöittämistä eivätkä niiden omistuspuhjan muuttamista. Ainoana erillisenä yhtiönä jatkaa Arctia Oy, johon Kantaravintoloiden fuusion jälkeen on koottu konsernin hotelli- ja ravintolatoiminta.

Teollisuus jaetaan kahteen

liiketoimintaryhmään, joista toinen rakentuu etanolin tuotannon ja toinen alkoholijuomatehtaiden ympärille. Myymäläverkosto muodostaa oman kokonaisuutensa. Kevennettyyn keskushallintoon jäävät esikunta- ja viranomaistoiminnot sekä alkoholipoliittiset erityistehtävät. Alkon hallintoneuvosto ja johtokunta tulevat toimimaan samoin kuin nykyisin.

Muutokset ovat jatkoa 1980-luvun puolivälissä aloitetulle tulos- ja kustannusvastuuyksiköiden luomiselle. Ratkaisuu-

valtaa ja vastuuta siirretään nyt edelleen alaspäin luomalla selkeitä kokonaisuuksia ja lisäämällä tulosityksiköiden itsenäisyyttä.

”Vuosituhannen taitetta kohti kuljettaessa Alko voi tur-

vata olemassaolonsa vain sillä, että kykenemme kilpailu- ja palvelukykyisesti täyttämään tehtävämme. Sosiaali- ja terveyspoliittiset tavoitteet pysyvät kuitenkin edelleen keskei-

sinä, ja ne asettavat toimintamme rajat. Ne eivät kuitenkaan salli meille muita aloja tehotto- mampaa ja epätaloudellisempaa toimintaa”, toteaa pääjoh- taja Heikki Koski.

PAUKUNVARTIJAT – MUUTOKSEN MAHDOLLISUUS

Suomen Akateeminen Rait- tiusliitto ry eli SARLI on vuo- den 1990 helmikuusta lähtien toteuttanut sosiaali- ja terveys- ministeriön tuella Paukunvar- tijat-projektia. Projektin ta- voitteena on ollut tuottaa kou- lutusta ja siihen tarvittavaa materiaalia.

Koulutus koostuu kaksipäi- väisestä Paukunvartijat-ryh- mänvetäjäkoulutuksesta ja päi- vän mittaisesta lähestymistä- pakoulutuksesta. Lisäksi pide- tään informaatiotilaisuuksia.

Projektipäällikkönä toimii valtiot. kand., psykologi Jarmo Orkamo. Projektin alkuvai- heessa hankittiin oto-koulutta- jia kouluttajakoulutuksella.

Paukunvartijat-nimityksellä on pyritty tietoisesti samasta- maan alkoholin käytön vähen- täminen ja hallinnan tukemi- nen yleisesti tunnettuihin ja hyväksyttyihin pyrkimyksiin säädellä syömistä, tupakan- polttoa ja muita jokapäiväisiä tottumuksia. Nimi on osoittau- tunut käyttökelpoiseksi. Hie- man leikkimielisenä se myös useimmiten kätevästi, ilman eri käsittelyä purkaa tavan-

omaisimpia moralistisen suh- tautumisen pelkoja.

”Paukunvartijointi pitäisi olla yhtä luonnollista ja luonte- vaa kuin paikallisradiossa pyö- rivä läskikampanja. Ideahan molemmissa on sama, pyrki- mys kulutuksen vähentämi- seen. Oman juomisen tarkkailu ei ole sen kummallisempaa kuin liikakilojen vahtiminen. Kaiken perustana on, että on rehellinen itselleen ja että viit- sii totuutta muuntamatta pitää kirjaa juomisensa määrästä. Näiden lausumien takana on paukunvartijointia kokeillut turkulainen 42-vuotias nai- nen” (Turun Sanomat 4.2. 1991).

Ryhmänvetäjäkoulutus täh- täää Paukunvartijat-ryhmän ve- tämiseen ja on kaksipäiväinen. Ryhmän tarkoitus on alkoholin käytön itsehallinnan tukemi- nen.

Alussa ryhmänvetäjien kou- lutus oli kysytyintä, mutta kiin- nostus ryhmiä kohtaan on ollut selkeintä suuremmissa kau- pungeissa, kuten Turussa, Ou- lussa ja Jyväskylässä. Pienillä paikkakunnilla ryhmään osal-

listumisen kynnys on korkea. Nimettömyyttä on lähes mah- doton taata eivätkä juomisen ongelmat ole vielä neutralisoi- tuneet painontarkkailun tai tu- pakastavieroitusryhmien rin- nalle.

Kunnat ovat myös halunneet lisätä eri ammateissa toimivien valmiuksia alkoholin käytön käsittelyyn. Tähän tähtäävää lähestymistapakoulutusta on annettu esimerkiksi tervey- den- ja työterveyshoitajille, jotka työssään kohtaavat suur- kuluttajia ja joilla siten on mahdollisuus vaikuttaa ja saa- da aikaan juomisen hallintaa tukeva kontakti.

Vuonna 1990 koulutustilai- suuksia oli yhteensä 20 päivää ja niihin osallistui 70 kunnasta kaikkiaan noin 80 henkilöä. Informaatiotilaisuuksia pidet- tiin 11 ja niihin osallistui vajaa 700 henkilöä. Kaikkiaan tilai- suuksia pidettiin varsin katta- vasti eri puolilla Suomea 11 läänin alueella.

Projektiin kuuluu myös yh- teydenpito koulutuksessa mu- kana olleiden kesken, uuden Paukunvartijat-informaation